

Банковият надзор в ЕЦБ: надзорните приоритети на ЕНМ за 2018 г.

Надзорните приоритети определят областите, върху които ще бъде съсредоточен надзорът през 2018 г. Като се вземе предвид развитието на събитията в икономическата, регулаторната и надзорната среда, в надзорните приоритети се отчита оценката на най-важните предизвикателства, пред които са изправени поднадзорните банки.

Източниците на риск в банковия сектор са идентифицирани в сътрудничество с националните компетентни органи и при отчитане на постъпващата информация от съвместните надзорни екипи (СНЕ), микропруденциалните и макропруденциалните анализи на ЕЦБ и доклади на международни организации. Идентифицирани са следните основни двигатели на риск в банковия сектор: продължителното задържане на среда на ниски лихвени проценти, големите наличности от необслужвани кредити, геополитическата несигурност, структурните икономически проблеми в еврозоната (включително фискални дисбаланси и опасения, свързани с устойчивостта на дълговете), перспективите за растеж в икономиките от възникващите пазари, реакциите на банките на новите регулаторни инициативи, динамиката на пазара на жилищни и търговски имоти, преразглеждането на цената на риска на финансовите пазари, киберпрестъпността и пробивите в ИТ системите, случаите на неправомерно поведение, конкуренцията от страна на небанкови институции, потенциалното изпадане на централни контрагенти в неплатежоспособност и негъвката бизнес среда.

За да осигури ефикасното справяне с тези основни проблеми, банковият надзор в ЕЦБ преразглежда надзорните си приоритети. Описаната по-горе ситуация с рисковете дава основание да се запазят областите с висока степен на приоритет от 2017 г., но с известни изменения. През 2018 г. банковият надзор ще има четири приоритетни области:

1. бизнес модели и двигатели на доходността;
2. кредитен риск;
3. управление на риска;
4. дейности, обхващащи комплексни рискове.

Във всяка от тези приоритетни области ще бъдат осъществени редица надзорни инициативи; пълното им прилагане може да продължи повече от една година.

- ✓ Анализ на доходността на банките
- ✓ Анализ на чувствителността на лихвения риск в банковия портфейл

Надзорна дейност през 2018 г.

- Последващи дейности по анализа на чувствителността на лихвения риск в банковия портфейл

Бизнес модели

Бизнес моделите и двигателите на доходността продължават да бъдат приоритет за банковия надзор в ЕЦБ през 2018 г. Дейността ще бъде съсредоточена върху изследване на развитието на доходността на банките в сегашната среда и върху оценка на последиците за банките от свързания с лихвените проценти риск. За тази цел банковият надзор в ЕЦБ ще вземе предвид резултатите от неотдаващите хоризонтални анализи на двигателите на доходността на банките. Освен това констатациите от анализа на чувствителността по отношение на лихвения риск в банковия портфейл ще помогнат на надзорните органи да проследят въздействието върху банките от потенциални промени в равнището на лихвените проценти.

- ✓ Публикуване на практически указания относно необслужваните кредити

Надзорна дейност през 2018 г.

- Преглед на стратегиите на банките по отношение на необслужваните кредити
- Необслужвани кредити: критичен преглед на своевременността, формирането на провизии и отписването

Кредитен риск

Необслужвани кредити

Кредитният риск продължава да бъде важен надзорен приоритет за 2018 г. Наличностите от необслужвани кредити все още са големи в редица институции и това в крайна сметка може да окаже неблагоприятно въздействие върху отпускането на банкови кредити за икономиката. Високите равнища на необслужвани кредити засягат капитала и финансирането, отслабват доходността и следователно възпрепятстват предоставянето на кредити на домакинствата и фирмите. Ето защо предприемането на мерки по отношение на необслужваните кредити е важно както за жизнеспособността на банките, така и за макроикономическите резултати. Ето защо след публикуването на практическите указания относно необслужваните кредити надзорният диалог с банките ще продължи със силен акцент върху изследването на стратегиите по отношение на необслужваните кредити и върху подобряването на навременното формиране на провизии и отписването на такива кредити. Освен това оперативната група по необслужваните кредити ще продължи да подпомага СНЕ в последващите действия и в надзорния диалог по отношение на необслужваните експозиции на банките.

- ✓ Съчетаване на проверки на място и дистанционни действия за изследване на концентрациите на експозиции

Надзорна дейност през 2018 г.

- Изследване на експозициите в недвижими имоти
- Анализ на управлението на обезпеченията и практиките за оценка

Концентрации на експозиции и управление и оценка на обезпечения

Концентрацията на експозициите на банките в определени класове активи продължава да изисква внимание от страна на надзорните органи. В тази връзка се предвижда надзорният подход, съчетаващ дистанционни елементи с действия на място, който беше приложен ефикасно в контекста на свързания с морски товарни превози портфейл, да бъде постепенно пренесен към други класове активи като например недвижимите имоти. Освен това вниманието на надзорните органи ще бъде насочено към практиките на банките за управление и оценяване на обезпечения.

Управление на риска

Тази приоритетна област съчетава елементи, които продължават да бъдат важни за управлението на риска от страна на банките. В рамките на текущия надзор ще се извършват многобройни дейности, включително наблюдение върху сложни финансови инструменти като например активи от нива 2 и 3. Особено внимание ще бъде посветено на следните инициативи:

- ✓ Публикуване на първа редакция на „Ръководство за целевия преглед на вътрешните модели“

Надзорна дейност през 2018 г.

- Анализ и диалог с банките
- Публична консултация по „Ръководство на ЕЦБ за вътрешните модели“

Целеви преглед на вътрешните модели

Проектът за целеви преглед на вътрешните модели ще продължи през 2018 г. и 2019 г., като голямата цел е да се засили надеждността и да се потвърди адекватността на одобрените вътрешни модели на банките по Стълб I. Ръководството относно целевия преглед на вътрешните модели, чиято първоначална версия бе публикувана през 2017 г., представя начина, по който ЕНМ възнамерява да прилага най-релевантните регулаторни изисквания за вътрешните модели, и подготвя условията за етапа на изпълнение на проекта. Дейностите през 2018 г. ще бъдат тясно свързани с отбелязания през 2017 г. напредък, като ще продължат проверките на място в банките в областите кредитен риск, пазарен риск и кредитен риск от страна на контрагента. След получаването на резултатите от тези проверки на място ЕЦБ ще продължи да провежда хоризонтални анализи, които също така ще послужат за последващите надзорни действия и за актуализирането на ръководството. Резултатът от това актуализиране – „Ръководство на ЕЦБ за вътрешните модели“ – ще бъде представен за публична консултация. Различните му части ще могат да се използват поотделно, веднага щом бъдат готови.

- ✓ Публикуване на проект за практически указания относно вътрешния анализ на адекватността на капитала и вътрешния анализ на адекватността на ликвидността

Надзорна дейност през 2018 г.

- Подобрение на вътрешния анализ на адекватността на капитала и вътрешния анализ на адекватността на ликвидността на банките
- Публична консултация по преработените практически указания

Вътрешен анализ на адекватността на капитала и вътрешен анализ на адекватността на ликвидността

Вътрешният анализ на адекватността на капитала и вътрешният анализ на адекватността на ликвидността са от решаващо значение за управлението на адекватността на капитала и на ликвидността от страна на институциите. ЕЦБ изпълнява многогодишен план за подпомагане на усъвършенстването на вътрешния анализ на адекватността на капитала и вътрешния анализ на адекватността на ликвидността от институциите. Въз основа на интензивен диалог с банките по проекта за практически указания, публикуван през 2017 г., и като взема предвид постъпващите данни, банковият надзор в ЕЦБ прецизира и обогати надзорните си указания по вътрешния анализ на адекватността на капитала и вътрешния анализ на адекватността на ликвидността и ще ги финализира през 2018 г. след публична консултация, която ще бъде обявена в началото на годината. В допълнение към това ще се работи и по подобряване на прозрачността за състава на изискванията по Стълб II за всеки отделен риск.

- ✓ Анализ на подготовеността за банките за МСФО9

Надзорна дейност през 2018 г.

- Последващо наблюдение на прилагането на МСФО9 от банките
- Критичен преглед на подготовеността на банките за други регулаторни промени

Готовност за МСФО 9 и други регулаторни промени

Като се има предвид наличието на редица регулаторни промени, които засягат банките, през 2018 г. банковият надзор в ЕЦБ ще проследи готовността на банките за съответните промени и тяхното прилагане. Важна промяна е въвеждането на МСФО 9, за който междинните резултати от тематичния преглед показват, че все още има какво да се желае в подготовеността на банките за стандарта и неговото прилагане. В това отношение СНЕ ще продължат наблюдението и последващите дейности с банките. Други регулаторни промени, по които ще бъде наблюдавана подготовеността на банките, включват коефициента на нетно стабилно финансиране, коефициента на ливъридж и минималното изискване за собствен капитал и приемливи задължения.

Комплексни рискове

Планираните за 2018 г. надзорни дейности, обхващащи комплексни рискове, включват провеждането на стрес тестове и продължаващата подготовка за Брекзит.

- ✓ Разработване на позиция на политиката по отношение на Брекзит

Надзорна дейност през 2018 г.

- Продължаване на диалога с банките по подготовката им за Брекзит

Подготовка за Брекзит

През 2018 г. Брекзит ще продължава да заема челно място сред приоритетите на надзора. Фокусът на дейностите ще се измести от подготвителната работа към практическото провеждане на разработените позиции на политиката. ЕЦБ съвместно с НКО ще продължи да извършва оценка на плановете на банките да пренесат дейности от Обединеното кралство в еврозоната, включително на заявки за издаване на лицензи за банкова дейност. Особено внимание ще бъде отделено на съответствието с договорените позиции на политиките, най-вече за да се избегне създаването на фиктивни институции в държави от ЕНМ. Излизането на Обединеното кралство от Европейския съюз влияе и на редица значими институции с главно управление в еврозоната. СНЕ ще продължат активно да работят със значимите институции, които ще бъдат засегнати от Брекзит, и да наблюдават отблизо по-нататъшното развитие на събитията и изпълнението на плановете на банките за непредвидени обстоятелства.

Надзорна дейност през 2018 г.

- Стрес тест на ЕБО за целия ЕС и стрес тест на ЕЦБ

Стрес тестове

Следващите надзорни стрес тестове за значимите институции ще се проведат през 2018 г. Ще има две допълващи се кампании: извадка от големите значими институции ще участва в стрес тест, предназначен за целия ЕС и координиран от Европейския банков орган; ЕЦБ ще проведе допълнителен стрес тест за останалите значими институции, които не участват в общия за целия ЕС стрес тест. Стрес тестовете ще бъдат използвани в процеса по надзорен преглед и оценка (ПНПО), ще засилят собствения капацитет на банките за стрес тестове

и управление на риска и ще осигурят количествена оценка на рисковите профили на банките в различните категории риск.

Гореизброените рискове и надзорни приоритети не бива да се разглеждат като изчерпателен списък. Текущо се извършват редица дейности, които не са открити в този документ, например във връзка с рисковете, засягащи информационните технологии и киберпрестъпността. Освен това на равнище отделна банка може да бъдат необходими други надзорни дейности, отчитащи специфичния рисков профил на кредитната институция. Въпреки това надзорните приоритети са важен инструмент за координиране на надзорните действия за всички банки по подходящо хармонизиран, пропорционален и ефективен начин, допринасящ за създаването на условия за равнопоставеност и за по-силен надзорен ефект.